

Audit report

**Finansijski izvještaji za
godinu koja se završava
na dan 31. decembra 2019.
godinu i Izvještaj
nezavisnog revizora**

KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine.....	6
Ostali sveobuhvatni rezultat za period 01.01 - 31.12.2019. godine	7
Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine.....	8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine	10
1. Osnovni podaci o društvu.....	11
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	13
4. Značajne računovodstvene procjene	17
5. Prihodi od prodaje učinaka.....	19
6. Ostali poslovni prihodi	19
7. Materijalni troškovi	20
8. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	21
9. Troškovi amortizacije	21
10. Nematerijalni troškovi.....	21
11. Finansijski prihodi	22
12. Ostali prihodi	22
13. Ostali rashodi	22
14. Porez na dobit.....	23
15. Nekretnine, postrojenja i oprema	24
15.1 Investicione nekretnine	25
16. Zalihe i dati avansi	27
17. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27
18. Kratkoročna potraživanja	27
19. Kapital.....	29
20. Dugoročna rezervisanja	30
21. Dugoročne obaveze.....	31
22. Kratkoročne finansijske obaveze	32
23. Obaveze iz poslovanja.....	32
24. Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	32
25. Druge obaveze.....	33
26. Obaveze za PDV	33
27. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	33
28. Pasivna vremenska razgraničenja	34
29. Vanbilansna evidencija	34
30. Upravljanje finansijskim rizicima	34
31. Poreski rizici.....	35
32. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	35
33. Događaji nakon datuma izvještavanja.....	35
34. Potencijalne obaveze.....	36
35. Odobrenje finansijskih izvještaja	36

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Osnivačima i Upravi KJKP "Rad" Sarajevo

Mišljenje sa rezervom

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja KJKP "Rad" d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju (bilans stanja) na dan 31. decembra 2019. godine i izvještaj o dobitku ili gubitku (bilans uspjeha), izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama na kapitalu, izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, uključujući i Napomene sa sažetkom značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće učinke pitanja opisanog u paragrafu Osnova za mišljenje sa rezervom (tačka 1) priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2019. godine i finansijsku uspješnost, te novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je objelodanjeno u napomeni 18. uz priložene finansijske izvještaje, kratkoročna potraživanja na dan 31.12.2019. godine iskazana su u iznosu od 16.920.161 KM. Prema starosnoj strukturi dostavljenoj od strane Društva navedena potraživanja sadrže i potraživanja od kupaca u zemlji starija od godinu dana u iznosu od 8.775.522 KM, a za koja Društvo nije izvršilo procjenu naplativosti u skladu sa članom 24. usvojenih računovodstvenih politika, te priznalo eventualne gubitke od umanjenja istih. U skladu sa navedenim kratkoročna potraživanja na dan 31. decembra 2019. godine su više iskazana za iznos od 8.775.522 KM, a rezultat tekućeg perioda više iskazan za navedeni iznos.

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

Isticanje pitanja

1. Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 19. uz priložene finansijske izvještaje, kapital Društva na dan 31. decembar 2019. godine iskazan je u iznosu od 41.503.029 KM, a u okviru kojeg su iskazane i

revalorizacije rezerve nastale kao posljedica inflacije kao i revalorizacije rezerve koje predstavljaju državni i dionički kapital u ukupnom iznosu od 11.628.840 KM. Struktura iskazanog kapitala nije u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, obzirom da je prilikom usklađivanja statusa Društva sa Zakonom o privrednim društvima došlo do neusklađenosti iste, prilikom čega su formirane i evidentirane pomenute rezerve.

2. Dalje, kao što je objelodanjeno u napomeni broj 19. uz priložene finansijske izvještaje, u okviru pomenutog iznosa kapitala Društva iskazane su revalorizacije rezerve evidentirane po osnovu investicionih nekretnina Društva u iznosu od 21.769.895 KM, a što je veće za 542.625 KM u odnosu na vrijednost investicionih nekretnina na dan 31. decembar 2019. godine iskazanih u skladu sa procjenom u napomeni broj 15.1. uz priložene finansijske izvještaje u iznosu od 21.227.270 KM. Politika Društva je bila da do 2019. godine ne vrši umanjenje revalorizacionih rezervi za iznos obračunate amortizacije, koja se odnosi na razliku između nabavne vrijednosti istih i procijenjene vrijednosti. Od 2019. godine, Društvo je promijenilo politiku, odnosno vrši umanjenje revalorizacionih rezervi za iznos gore navedene amortizacije, bez promjene računovodstvenih politika.

3. Kao što je objelodanjeno u napomeni 34. uz priložene finansijske izvještaje, na dan 31. decembra 2019. godine, ukupna vrijednost sudskih sporova u kojima se Društvo javlja kao tužena strana iskazana je u iznosu od 848.683 KM. Uprava Društva je izvršila procjenu ishoda sudskih sporova, te na osnovu iste izvršila rezervisanja po osnovu sudskih sporova u ukupnom iznosu od 12.046 KM. Prema izjavama Društva izvršeno je rezervisanje u skladu sa najboljom procjenom, te su mišljenja da dodatnih troškova na ime istog u toku 2020. godine neće biti.

Naše mišljenje nije dalje modifikovano u skladu sa ovim pitanjima.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu i sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Jadranka Kurbalija, Ovlašteni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 27. jun 2020. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Jadranka Kurbalija
Ovlašteni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2019. u KM	2018. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje učinaka	5	30.518.925	30.091.098
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		733	437
Ostali poslovni prihodi	6	8.207.106	7.639.599
		38.726.764	37.731.134
Poslovni rashodi			
Materijalni troškovi	7	6.608.925	6.523.547
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	8	25.189.230	24.978.159
Troškovi proizvodnih usluga		385.505	587.221
Amortizacija	9	2.078.170	2.184.731
Troškovi rezervisanja		12.046	14.579
Nematerijalni troškovi	10	2.595.705	1.656.810
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		11.698	124.400
		36.881.279	36.069.447
Dobit/(gubitak) od poslovnih aktivnosti		1.845.485	1.661.687
Finansijski prihodi	11	492.551	514.995
Finansijski rashodi		(67.319)	(66.996)
Ostali prihodi	12	866.082	1.242.903
Ostali rashodi	13	(3.038.086)	(3.139.812)
Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava		17	-
Rashodi iz osnova usklađiv. vrijed. sredst.		(12.812)	(91)
Prihodi iz osnova promjene rač. politika i ispravki neznačajnih gr. iz ranijih perioda		4.947	18.061
Prihodi iz osnova promjene rač. politika i ispravki neznačajnih gr. iz ranijih perioda		(21.853)	(16.671)
Dobitak/(gubitak) neprekinutog poslovanja prije poreza		69.012	214.076
Porezni rashodi perioda	14	(38.259)	(21.408)
Neto dobitak/(gubitak) neprekinutog poslovanja		30.753	192.668

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Lice ovlašteno za zastupanje

Lice sa licencom

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
Maša Muratović
 Licenca br.: CR-6016/5

Ostali sveobuhvatni rezultat za period 01.01 - 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	2019. u KM	2018. u KM
Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	69.012	214.076
Porezni rashodi perioda	(38.259)	(21.408)
Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda – neprekinutog poslovanja	30.753	192.668
Ostala sveobuhvatna dobit	-	795.225
Ukupna neto sveobuhvatna dobit/(gubitak) prema vlasništvu	30.753	987.893

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Stalna sredstva i dugoročni plasmani			
Nematerijalna sredstva		43.643	61.338
Nekretnine, potrojenja i oprema	15	15.976.629	15.240.136
Investicione nekretnine	15.1	21.227.270	18.700.617
Dugoročni finansijski plasmani		-	1
		37.247.542	34.002.092
Tekuća sredstva			
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	16	1.698.345	1.352.795
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	17	6.091.219	5.028.784
Kratkoročna potraživanja	18	16.920.161	17.695.726
Potraživanja za PDV		13.040	6.911
Aktivna vremenska razgraničenja		176.626	172.275
		24.899.391	24.256.491
POSLOVNA AKTIVA		62.146.933	58.258.583
Vanbilansna aktiva	29	26.291.097	25.866.475
UKUPNA AKTIVA		88.438.030	84.125.058
Kapital	19		
Osnovni kapital		10.000	10.000
Rezerve		76.286	19.305.504
Revalorizacije rezerve		33.398.735	11.628.840
Neraspoređena dobit ranijih godina		7.830.445	7.840.666
Neraspoređena dobit izvještajne godine		187.563	182.668
		41.503.029	38.967.678
Dugoročna rezervisanja i razgraničenja	20	7.058.153	6.093.672
Dugoročne obaveze	21		
Dugoročni krediti		5.157.061	5.937.410
Ostale dugoročne obaveze		26.136	271
		5.183.197	5.937.681
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	22	804.794	768.069
Obaveze iz poslovanja	23	3.024.044	3.412.155
Obaveze iz specifičnih poslova		374.312	-
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	24	1.440.028	1.413.017
Druge obaveze	25	563.990	547.630
Porez na dodatu vrijednost	26	664.432	590.564
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine	27	971.732	96.101
Obaveze za porez na dobit		-	-
		7.843.332	6.827.536
Pasivna vremenska razgraničenja	28	559.222	432.016
POSLOVNA PASIVA		62.146.933	58.258.583
Vanbilansna pasiva	29	26.291.097	25.866.475
UKUPNA PASIVA		88.438.030	84.125.058

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine

	2019. u KM	2018. u KM
GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Neto dobit (gubitak) za period	30.753	192.668
Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	2.078.170	2.184.731
Smanjenje (povećanje) zaliha	(345.550)	321.795
Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	737.306	666.863
Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	(6.129)	(127.190)
Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	(4.351)	(2.576)
Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	(403.955)	(516.897)
Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	703.526	(615.965)
Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	127.206	(43.262)
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti	2.916.976	2.060.167
GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	(1.875.899)
Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	(1.875.899)
GOTOVINSKI TOK IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	1.977.735
Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	(768.069)
Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	(1.854.541)	(3.104.816)
Neto gotovinski tok iz finansijskih aktivnosti	(1.854.541)	(1.895.150)
UKUPNO PRILIVI GOTOVINE	2.916.976	2.060.167
UKUPNO ODLIVI GOTOVINE	(1.854.541)	(3.771.049)
NETO PRILIVI GOTOVINE	1.062.435	-
NETO ODLIVI GOTOVINE	-	(1.710.882)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	5.028.784	6.739.666
Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	6.091.219	5.028.784

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

	Osnovni kapital	Revalorizaci ne rezerve	Ostale rezerve	Neraspoređeni dobitak/nepokr iveni gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2018. godine	10.000	12.424.095	19.304.602	7.321.853	39.060.550
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(795.255)	-	-	(795.255)
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha		-		192.668	192.668
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan direktno u kapitalu	-	-	902	508.813	509.715
Stanje na dan 31.12.2018./ 01.01.2019. god.	10.000	11.628.840	19.305.504	8.023.334	38.967.678
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	21.769.895	-	-	21.769.895
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha		-	-	30.753	30.753
Neto dobici/(gubici) perioda iskazani direktno u kapitalu	-	-	(19.229.218)	(36.079)	(19.265.297)
Stanje na dan 31.12.2019. godine	10.000	33.398.735	76.286	8.018.008	41.503.029

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

1. Osnovni podaci o društvu

Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo je pravni sljednik Javnog komunalnog preduzeća „Rad“, registrovanog Rješenjem Osnovnog suda udruženog rada Sarajevo, broj: U/I-1664/89 od 21.02.1990. godine. Rješenjem broj UF/I-2582/05 od 20.04.2006. godine u Kantonalnom sudu u Sarajevu upisano je usklađivanje statusa preduzeća sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH. Prema aktuelnom izvodu iz sudskog registra izdatim od Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0RegZ-16-001534 od 02.03.2016. godine u sudski registar upisani su podaci o nazivu, skraćenom nazivu firme, sjedištu, osnovnom kapitalu, vlasniku, licu ovlaštenom za zastupanje društva u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu i podaci o registrovanoj djelatnosti društva. Šifra djelatnost prema KD BiH 2010 je 38 -11 - Skupljanje neopasnog otpada.

Društvo obavlja sljedeće djelatnosti:

- prikupljanje, odvoz i deponovanje otpadaka
- održavanje gradske deponije
- čišćenje i pranje javnih saobraćajnih površina
- održavanje, uređenje i izgradnja javnih saobraćajnica
- asfaltna baza - proizvodnja hladnog asfalta
- gradska parkirališta i javne garaže
- zimska služba

Opšti akti Društva su Statut, pravilnici i odluke skupštine, nadzornog odbora i uprave, kojim se na opšti način uređuju određena pitanja ili odnosi u Društvu.

Društvo je registrovano za direktne i indirektne poreze pod brojem (4)200316890001.

Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada i na bazi stanja krajem svakog mjeseca tokom 2019. godine bio je 1.136 (2018: 1.144).

Sjedište Društva je u Sarajevu, ulica Paromlinska 57.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja su računovodstveni standardi finansijskog izvještavanja koji predstavljaju principe i pravila sastavljanja i prezentiranja finansijskih izvještaja koji se primjenjuju na sva pravna lica iz zakona, a obuhvataju: 1. MRS i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu MSFI) i 2. Prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu: OMRS). Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH.

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

U tekućoj godini Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao nove, dopune MSFI ili godišnja poboljšanja MSFI koji su obavezno na snazi za računovodstveni period koji počinje 1. januara 2019. godine. Mogu se prikazati kako slijedi:

- MSFI 16 - Najmovi (u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- IFRIC 23 - Neizvjesnost u pogledu postupanja s porezom na dobit (u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MSFI 9 - Finansijski instrumenti - Karakteristike prijevremene otplate sa negativnom naknadom - izmjene i dopune (u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MRS 28 - Dugoročni udjeli u pridruženim društvima i zajedničkim ulaganjima- Izmjene i dopune (u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MRS 19 - Primanja zaposlenih - Izmjene, ograničenja i iznirenja plana - izmjene i dopune (u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MSFI 3 - Poslovna spajanja (godišnja poboljšanja- u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MSFI 11 - Zajednički poduhvati (godišnja poboljšanja - u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MRS 12 - Porez na dobit - porezne posjedice plaćanja na finansijske instrumente klasificirane kao kapital (godišnja poboljšanja - u primjeni od 1. januara 2019. godine)
- MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja - troškovi finansiranja prihvatljivi za kapitalizaciju (godišnja poboljšanja - u primjeni od 1. januara 2019. godine)

Standardi i tumačenja koji su objavljeni i nisu još u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 3 - Poslovna spajanja - definicija biznisa, izmjene i dopune (u primjeni od 1. januara 2020. godine)
- MSFI 9, MRS 39, MSFI 7 – Reforma referentne kamatne stope – izmjene i dopune (u primjeni od 01. januara 2020. godine)
- MRS 1 i 8 - Definicija materijalno značajnog - izmjene i dopune (od 1. januara 2020. godine)
- MSFI 17 - Ugovori o osiguranju (u primjeni od 1. januara 2021. godine)

Društvo je izabralo da ne usvoji ove standarde, amandmane standardima i tumačenja unaprijed, prije njihovog datuma stupanja na snagu. Uprava Društva predviđa da usvajanje ovih standarda i tumačenja u budućim periodima neće značajno uticati na finansijske izvještaje Društva.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa usporedivim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspjeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
EUR	1.95583	1.95583

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje

se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu sljedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1.5% - 5%
Transportna sredstva	15%
Softver	20%
Alat i inventar	15%
Uređaji i postrojenja	15%
Namještaj	15%
Kontejner, plastične kante	15%
Mašine i postrojenja za obavljanje osnovne djelatnosti	15%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Investicione nekretnine

Društvo vrši procjenu investicionih nekretnina, te shodno izvršenoj procjeni vrši priznavanje, odnosno vrednovanje istih po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti zaduženjem konta investicionih nekretnina u okviru

grupe 03-Investicione nekretnine, uz odobrenje konta revalorizacionih rezervi Društva. Prilikom prvobitnog uknjižavanja istih posebno se vrši evidentiranje zemljišta, a posebno građevinskih objekata.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od slijedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospeljeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kredit i (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kredit i (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju FBiH. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju FBiH.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u FBiH, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

Zalihe

Zalihe su iskazane po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža. U trošak zaliha (nabavnu vrijednost zaliha / cijenu koštanja zaliha) su uključeni svi troškovi nabavke, troškovi konverzije i drugi troškove koji su nastali dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Društvo ima sadašnju obavezu koja je nastala na osnovu prošlih događaja i ako je vjerovatno da će se kod Društva zahtijevati izmirenje te obaveze, a pouzdano se zna iznos te obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procjenu naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum finansijskog položaja, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza.

Rezervisanje se mjeri pomoću novčanih tokova procjenom sadašnje vrijednosti obaveze, te je knjigovodstveni iznos sadašnje vrijednosti novčanih tokova.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka uslijed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka u 2019. godini u ukupnom iznosu od 30.518.925 KM (u 2018. godini u iznosu od 30.091.098 KM), u najvećem dijelu odnose se na prihode od prodaje usluga privredi i građanima.

Prihodi od prodaje učinaka	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od prodaje proizvoda	589.166	625.901
Prihodi od usluga – Privreda	11.066.443	10.535.541
Prihodi od usluga – Građani	11.181.117	10.959.589
Prihodi od prodaje usluga-odvoz smeća	456.100	473.412
Prihodi od prodaje usluga – građenje	2.413.994	2.657.388
Prihodi od prodaje usluga- parking	2.906.974	3.102.867
Prihodi od prodaje usluga – zimska služba	1.562.395	1.500.841
Prihodi od prodaje ostalih usluga	342.736	235.559
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	30.518.925	30.091.098

6. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od premija, subvencija, podsticaja i sl.	115.249	26.012
Prihodi od zakupa	21.858	21.600
Prihodi od donacija	1.275.032	865.513
Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	6.474.701	6.308.154
Ostali prihodi po drugim osnovama	320.266	418.320
Ukupno ostali poslovni prihodi	8.207.106	7.639.599

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja u 2019. godini u iznosu od 6.474.701 KM u cijelosti se odnose na prihode iz budžeta po osnovu dotacija za finansiranje usluga zajedničke komunalne potrošnje, i to:

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	2019. u KM	2018. u KM
Mašinsko čišćenje saobraćajnica	683.761	1.044.576
Ručno čišćenje saobraćajnica	2.606.838	128.205
Pranje saobraćajnica	1.085.128	1.328.510
Zimska služba	726.496	446.137
Kafilerija – higijenski servis	341.879	155.677
Bruto plaće i naknade za održavanje komunalne potrošnje	-	2.177.778
Održavanje javne higijene općine Trnovo	109.402	109.402
Održavanje javne higijene općine Ilijaš	81.197	80.769
Komunalni redari	840.000	837.100
Ukupno prihodi iz namjenskih izvora finansiranja:	6.474.701	6.308.154

Iz ukupnog priliva na ime dotacija Kantona Sarajevo u 2019. godini u iznosu od 7.432.600 KM plaćen je PDV u iznosu od 957.899 KM.

7. Materijalni troškovi

Ukupno materijalni troškovi u 2019. godini u iznosu od 6.608.925 KM (u 2018. godini u iznosu od 6.523.547 KM), najvećim dijelom se odnose na troškove sirovine i repromaterijala korištenih za redovno obavljanje usluga održavanja i izgradnje saobraćajnica.

Materijalni troškovi	2019. u KM	2018. u KM
Utrošene sirovine i materijal	3.021.075	2.945.948
Utrošena energija i gorivo	2.376.191	2.331.713
Utrošeni rezervni dijelovi	900.678	1.021.737
Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	310.981	224.149
Ukupno materijalni troškovi:	6.608.925	6.523.547

8. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi bruto plaća	20.971.387	20.734.767
Troškovi naknada plaća	4.008.347	3.908.534
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	209.496	334.858
Ukupno troškovi plaća i ostalih ličnih primanja:	25.189.230	24.978.159

9. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije u 2019. godini u iznosu 2.078.170 KM (u 2018. godini u iznosu od 2.184.731 KM KM) u potpunosti se odnose na troškove amortizacije nematerijalne i materijalne imovine.

10. Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	763.646	715.047
Troškovi reprezentacije	6.219	10.484
Troškovi premije osiguranja	123.286	127.110
Troškovi platnog prometa	64.387	62.683
Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga	388.020	426.571
Troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina na teret pravnog lica	1.160.299	235.234
Troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza	59.934	61.460
Ostali nematerijalni troškovi	29.914	18.221
Ukupno nematerijalni troškovi:	2.595.705	1.656.810

Ukupno nematerijalni troškovi u 2019. godini iskazani u iznosu od 2.595.705 KM (u 2018. godini u iznosu od 1.656.810 KM) najvećim dijelom se odnose na troškove poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnog lica u iznosu od 1.160.299 KM, odnosno troškove sudskih taksi u iznosu od 945.251 KM koji se odnose na 38.747 tužbe za građane, garaže i vanredne kupce. Općinski sud u Sarajevu dostavio je Zahtjev za izmirenje navedenih obaveza krajem 2019. godine.

11. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od kamata	322.732	415.595
Ostali finansijski prihodi	169.819	99.400
Ukupno finansijski prihodi:	492.551	514.995

12. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Dobici od prodaje materijala	23.990	30.172
Naplaćena otpisana potraživanja	824.513	1.211.731
Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	1.000
Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	17.579	-
Ukupno ostali prihodi:	866.082	1.242.903

Ukupno ostali prihodi iskazani u 2019. godini u iznosu od 866.082 KM (u 2018. godini u iznosu od 1.242.903 KM) najvećim dijelom se odnose na naplaćena otpisana potraživanja od kupaca u iznosu od 824.513 KM i to:

- Građani redovan odvoz – 741.533 KM
- Privreda redovan odvoz – 78.529 KM
- Garaže – 2.270 KM i
- Vanredni kupci 2.181 KM.

13. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2019. u KM	2018. u KM
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	3.023.206	3.129.581
Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	14.880	10.231
Ukupno ostali rashodi:	3.038.086	3.139.812

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja i otpisa potraživanja u iznosu od 3.023.206 KM, evidentirani u skladu sa Odlukama Društva, a po kategorijama kupaca kako slijedi:

OPIS	Iznos u KM
Građani	1.829.875
Privreda	1.126.969
Vanredni kupci	59.282
Garaže	7.080
Ukupno:	3.023.206

14. Porez na dobit

Porez na dobit	2019. u KM	2018. u KM
Dobitak/ (gubitak) prije oporezivanja	69.012	214.076
Korekcija za porezne svrhe	313.577	1.714.828
Porezni dobitak/gubitak	382.589	1.928.904
Prenešeni neiskorišteni gubici iz prethodnih 5 godina	-	-
Oporeziva dobit	382.589	1.928.904
Porez na dobit (10%)	38.259	192.890
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	38.259	21.408
Upłaćene akontacije i pretplate iz prethodnog perioda	192.888	255.036
Iznos poreza za povrat/prenos	154.629	62.146

15. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i Oprema	Transportna sredstva	Alati, pogonski i kanc. namještaj	Avansi i NPO u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST							
Stanje na dan 31.12.2017.	4.173.495	8.725.985	27.957.608	25.181.332	1.407.724	214.529	67.660.673
Nabavka	-	8.371	3.968.182	819.446	3.960	4.585.454	9.385.413
Rashod i otuđenje	-	-	(981.206)	(385.685)	(1.064)	(4.799.959)	(6.167.914)
Stanje na dan 31.12.2018.	4.173.495	8.734.356	30.944.584	25.615.093	1.410.620	24	70.878.172
Nabavka	-	-	261.078	-	-	2.287.035	2.548.113
Prenos sa/na	-	975	1.224.315	915.484	19.512	(2.190.536)	(30.250)
Rashod i otuđenje	-	-	-	-	-	(24)	(24)
Stanje na dan 31.12.2019.	4.173.495	8.735.331	32.429.977	26.530.577	1.430.132	96.499	73.396.011
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI							
Stanje na dan 31.12.2017.	-	5.468.331	24.751.545	23.425.370	1.365.218	-	55.010.464
Amortizacija	-	148.461	938.602	894.280	14.183	-	1.995.526
Rashod i otuđenje	-	-	(981.206)	(385.685)	(1.064)	-	(1.367.955)
Stanje na dan 31.12.2018.	-	5.616.792	24.708.941	23.933.965	1.378.337	-	55.638.035
Amortizacija	-	148.622	1.216.508	511.324	10.359	-	1.886.813
Rashod i otuđenje	-	-	-	(105.466)	-	-	(105.466)
Stanje na dan 31.12.2019.	-	5.765.414	25.925.449	24.339.823	1.388.696	-	57.419.382
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018.	4.173.495	3.117.563	6.235.643	1.681.128	32.283	24	15.240.136
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019.	4.173.495	2.969.917	6.504.528	2.190.754	41.436	96.499	15.976.629

Ukupna ulaganja u materijalna stalna sredstva u 2019. godini u iznosu od 2.548.113 KM ostvarena su dijelom iz vlastitih sredstava, u iznosu od 1.089.554 KM, a ostatak vrijednosti u iznosu od 1.458.559 KM predstavlja investicije ostvarene iz donacija u 2019. godini.

Nabavke opreme izvršene u toku 2019. godine najvećim dijelom se odnose na nabavljene mašine iz donacija Ministarstva prostornog uređenje i Ministarstva saobraćaja, neophodne za obavljanje redovnih aktivnosti Društva i to:

- Kompaktor nabavne vrijednosti 427.000 KM,
- Buldožer nabavne vrijednosti 297.000 KM i
- Pauk nabavne vrijednosti 199.800 KM.

Nabavke transportnih sredstava izvršene u 2019. godini se odnose na nabavke teretnih i vučnih vozila - kamiona i tegljača ukupne nabavne vrijednosti 1.020.950 KM.

15.1 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine	2019. u KM	2018. u KM
Vlastito zemljište dato u najam	7.687.300	7.658.971
Vlastite građevine date u najam	13.539.970	11.041.646
Ukupno investicione nekretnine:	21.227.270	18.700.617

U 2019. godini, Društvo je angažovala nezavisno stručno lice kako bi izvršio procjenu investicionih nekretnina Društva. Dana 06. februara 2020. godine, procjenitelj Vedad Ćiber, izdao je Izvještaj o procjeni vrijednosti nekretnine za svaku nekretninu posebno. Tom prilikom konstatovano je da jedna garaža (Dobrinja IV) nije evidentirana u poslovnim knjigama Društva, a čija je vrijednost procijenjena na iznos od 2.183.000 KM.

Društvo je u skladu sa dostavljenim Izvještajima izvršilo evidentiranje promjena na poziciji investicionih nekretnina (zemljišta i građevinskih objekata datih u najam) na dan 31. decembar 2019. godine, sa ukupnim efektom povećanja vrijednosti garaža i revalorizacionih rezervi u iznosu od 2.700.315 KM.

Stanje nekretnina prije i nakon pomenute procjene, sa evidentiranim razlikama dato je u nastavku:

Naziv	Zemljište		Garaža		UKUPNO RAZLIKA	UKUPNO PROCJENJEN A VRIJEDNOST
	Stara vrijednost	Nova vrijednost	Stara vrijednost	Nova vrijednost		
Dobrinja I garaža 1	982.110	856.700	700.536	943.800	117.854	1.800.500
Dobrinja I garaža 2	1.019.274	854.000	963.032	854.000	(274.306)	1.708.000
Dobrinja I garaža 3	864.810	714.800	1.023.198	1.216.700	43.492	1.931.500
Dobrinja V/1	1.378.291	1.303.000	2.837.110	3.278.000	365.599	4.581.000
Dobrinja V/2	505.776	478.000	1.260.206	1.430.000	142.018	1.908.000
Saraj Polje I	526.475	486.200	602.054	765.800	123.471	1.252.000
Saraj Polje II	588.448	543.000	844.899	793.000	(97.347)	1.336.000
Saraj Polje III	588.448	547.300	771.172	808.700	(3.620)	1.356.000
Saraj Polje IV	588.448	548.000	957.677	1.039.000	40.875	1.587.000
Saraj Polje V	616.891	571.300	908.100	1.012.970	59.279	1.584.270
Dobrinja IV	-	785.000	-	1.398.000	2.183.000	2.183.000
UKUPNO	7.658.971	7.687.300	10.867.984	13.539.970	2.700.315	21.227.270

Kretanje na poziciji Investicionih nekretnina Društva u 2019. godini dato je u nastavku:

	Zemljište	Građevine- Garaže	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST			
Stanje na dan 31.12.2018.	7.658.971	11.577.419	19.236.390
Procjena - povećanje	28.329	1.962.551	1.990.880
Smanjenje	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2019.	7.687.300	13.539.970	21.227.270
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Stanje na dan 31.12.2018.	-	535.774	535.774
Amortizacija	-	173.661	173.661
Procjena povećanje (smanjenje)	-	(709.435)	(709.435)
Stanje na dan 31.12.2019.	-	-	-
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018.	7.658.971	11.577.419	19.236.390
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019.	7.687.300	13.539.970	21.227.270

16. Zalihe i dati avansi

Zalihe i dati avansi	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitni inventar	1.450.275	1.092.778
Proizvodnja u toku	210.813	229.520
Gotovi proizvodi	35.957	28.947
Dati avansi	1.300	1.550
Ukupno zalihe i dati avansi:	1.698.345	1.352.795

Stanje zaliha je usklađeno sa Elaboratom o popisu sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2019. godine.

17. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2019. u KM	2018. u KM
Transakcijski račun – domaća valuta	4.763.204	4.712.987
Transkacijski račun – strana valuta	355.149	314.848
Izdvojena novčana sredstva	972.501	-
Blagajne – domaća valuta	365	949
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	6.091.219	5.028.784

18. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kupci u zemlji	16.036.813	16.754.074
Druga kratkoročna potraživanja	883.348	941.652
Ukupno kratkoročna potraživanja:	16.920.161	17.695.726

Pregled kupaca u zemlji:

Kupci u zemlji	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Potraživanja od kupaca – Vanredni kupci	1.716.274	936.275	779.999
Potraživanja od kupaca – Privreda	21.075.820	11.850.817	9.225.003
Potraživanja od kupaca – Građani	34.183.846	28.291.460	5.892.386
Potraživanja od kupaca – Garaže	200.625	61.200	139.425
Ukupno kupci u zemlji:	57.176.565	41.139.752	16.036.813

Kupci u zemlji	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kupci u zemlji	8.726.881	8.807.294
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji	48.449.684	46.995.578
Ispravka vrijednosti sumljivih i spornih potraživanja u zemlji	(41.139.752)	(39.048.798)
<i>Neto sumnjiva i sporna potraživanja</i>	<i>7.309.932</i>	<i>7.946.780</i>
Ukupno kupci u zemlji:	16.036.813	16.754.074

Starosna struktura potraživanja od kupaca:

Kupci u zemlji	Do 30 dana	Do 6 mjeseci	Do 12 mjeseci	Preko 1 godine	UKUPNO
Potraživanja od kupaca – Vanredni kupci	839.887	157.391	11.760	705.236	1.714.274
Potraživanja od kupaca - Privreda	1.001.582	1.356.005	609.099	18.109.134	21.075.820
Potraživanja od kupaca – Građani	441.411	1.618.638	1.118.793	31.005.004	34.183.846
Potraživanja od kupaca – Garaže	67.815	29.790	7.120	95.900	200.625
Ukupno kupci u zemlji:	2.350.695	3.161.824	1.746.772	49.915.274	57.176.565

Društvo na dan 31. decembra 2019. godine nije izvršilo preknjižvanje svih potraživanja koja su dospjela u periodu dužem od godinu dana na sumnjiva i sporna, niti je izvršena ispravka vrijednosti za iste u 100% iznosu. Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca na dan 31. decembar 2019. godine obuhvataju samo potraživanja od kupaca koji su tuženi u iznosu od 48.449.684 KM, od čega 41.139.752 KM tuženih potraživanja koja su u rashodu i 7.309.932 KM tuženih potraživanja koja nisu u rashodu Društva.

Pregled drugih kratkoročnih potraživanja:

Druška kratkoročna potraživanja	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Potraživanja po osnovu komisione prodaje	4.436	4.436	-
Potraživanja za kamatu i dividendu povezanih pravnih lica	1.199	-	1.199
Potraživanja od zaposlenih	17.246		17.246
Potraživanja od državnih organa	755.696	72.708	682.988
Potraživanja za više plaćeni porez na dobit	154.629	-	154.629
Potraživanja za više plaćene ostale poreze i doprinose	27.286	-	27.286
Ukupno druga kratkoročna potraživanja:	960.492	77.144	883.348

19. Kapital

Osnovni kapital	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Osnovni kapital	10.000	10.000
Rezerve	76.286	19.305.504
Revalorizacije rezerve	33.398.735	11.628.840
Neraspoređeni dobitak	8.018.008	8.023.334
Ukupno kapital:	41.503.029	38.967.678

Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar 2019. godine iskazan u iznosu od 10.000 KM (na dan 31. decembar 2018. godine u iznosu od 10.000 KM) odgovara kapitalu Društva upisanom u sudski registar Općinskog suda u Sarajevu, po kom je 100% vlasnik Društva Kanton Sarajevo.

Na poziciji rezervi na 31. decembar 2018. godine Društvo je imalo evidentirano 19.236.390 KM po osnovu statutarinih i drugih rezervi, a koje su se odnosile na rezerve evidentirane po osnovu investicionih nekretnina Društva, odnosno revalorizacije rezerve evidentirane u skladu sa Izvještajem o vještačenju

iz oktobra 2015. godine. Na dan 31. decembar 2019. godine izvršeno je preknjižavanje sa prethodno pomenute pozicije rezervi na poziciju revalorizacionih rezervi u iznosu od 19.236.390 KM.

Ukupno revalorizacione rezerve na dan 31. decembar 2019. godine evidentirane su u iznosu od 33.398.735 KM, a što se odnosi na:

- Revalorizacione rezerve povezane sa investicionim nekretninama u iznosu od 21.769.895 KM i
- Revalorizacione rezerve nastale kao posljedica inflacije u ratnom i prijeratnom periodu u iznosu od 5.433.061 KM i
- Revalorizacione rezerve koje predstavljaju državni i dionički kapital u iznosu od 6.195.779 KM.

U 2019. godini Društvo je angažovalo ovlašteno stručno lice na procjeni investicionih nekretnina (veza napomena broj 15.1). Na osnovu ispostavljenih procjena pojedinačnih investicionih cjelina (zemljište i garaža), na 31. decembar 2019. godine evidentirano je povećanje pozicije revalorizacionih rezervi u iznosu od 2.700.315 KM. Izvršena je korekcija revalorizacionih rezervi u iznosu od 166.810 KM, odnosno u vrijednosti amortizacije predmetnih nekretnina za 2019. godinu u korist neraspoređene dobiti Društva. Nakon provedenog evidentiranja pomenute procjene, revalorizacione rezerve po osnovu investicionih nekretnina Društva evidentirane su u iznosu od 21.769.895 KM, a što je manje za 542.625 KM u odnosu na procijenjenu vrijednost Investicionih nekretnina (veza napomena broj 15.1).

Revalorizacione rezerve nastale kao posljedica inflacije i revalorizacione rezerve koje predstavljaju državni i dionički kapital, na dan 31. decembar 2019. godine u ukupnom iznosu od 11.628.840 KM, evidentirane su u skladu sa Odlukom Nadzornog odbora broj 530/09 od 24.12.2009. godine. U skladu sa pomenutom Odlukom, izvršeno je preknjižavanje dijela kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2008. godine, u iznosu od 19.041.576 KM na poziciju revalorizacionih rezervi Društva. Prema datim preporukama navedenim u istoj Odluci Društvo je vršilo sukcesivno prenošenje dijela pomenutih rezervi u korist akumulirane dobiti, vodeći računa da se vrši prenos sredstava koja su vanupotrebe, a koja su revalorizovana u skladu sa kretanjem inflacije. Prenos je vršen zaključno sa 31. decembrom 2018. godine.

20. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 7.058.153 KM (u 2018. godini u iznosu od 6.093.672 KM) se u cijelosti odnose na odloženi prihod po osnovu donacija za stalna sredstva. U evidentiranom iznosu iskazane su i donacije za koje je Društvo primilo novac na bazi potpisanih sporazuma o donaciji za specificiranu nabavku određenih vrsta stalnih redstava, a za koje u 2019. godini nabavke nisu realizovane.

U toku 2019. godine ukupan iznos primljenih donacija iznosi 2.051.218 KM, od čega se najveći dio odnosi na:

- Donacija Ministarstva prostornog uređenja ukupne vrijednosti 1.185.000 KM i
- Donacija UNDP-a ukupne vrijednosti 858.395 KM.

21. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Dugoročni krediti u zemlji	-	2
Dugoročni krediti uzeti u inostranstvu	5.931.054	6.705.047
Ostale dugoročne obaveze	26.136	271
Kratkoročni dio dugoročnog kredita	(773.993)	(767.639)
Ukupno dugoročne obaveze:	5.183.197	5.937.681

Ukupno dugoročne obaveze na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 5.183.197 KM (na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 5.937.681 KM) najvećim dijelom se odnose na obaveze evidentirane po osnovu dugoročni kredita u inostranstvu u iznosu od 5.157.061 KM, i to po osnovu:

1. Ugovora o kreditu broj 3672 BOS zaključenog dana 10.06.2003. godine sa Vladom Federacije BiH (Aneks ugovora broj 1 od 14.03.2006. godine, objavljeni u „Sl. glasniku BiH-međunarodni ugovori“, br. 1/03 i 4/06). Radi se o Subsidijarnom kreditnom sporazumu za projekat upravljanja čvrstim otpadom. Posredstvom Federacije BiH, Agencija Svjetske banke – Međunarodna asocijacija za razvitak (IDA) je odobrila iznos od 14.300.000 SDR ili 2.000.000 USD. Rok za vraćanje kredita je 25 godina, sa 8 godina grace perioda. Otplata kredita počela je 2011. godine.
Ukupne dugoročne obaveze po kreditu Svjetske banke (WB) na dan 31. decembra 2019. godine iskazane su u iznosu od 2.391.746 KM.
2. Ugovora o kreditu, br. 5969/10 od 01.06.2010. godine, zaključen na osnovu Sporazuma o kreditu između Bosne i Hercegovine i Unicredit bank Austrija AG za finansiranje projekta nabavke opreme za KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo, („Sl. novine FBiH“, br. 41/11) sa MUT Austria GmbH, a realizovan u 2012. godini.

Prema Aneksu 1 na Podugovor o vraćanju kredita broj: 02-14-25456/11 za Projekat nabavke opreme za KJKP „Rad“, zaključenom sa Vladom Kantona Sarajevo 26.01.2016. godine, grace period je produžen na šest (6) godina, tako da prva rata u iznosu od 128.535 EUR dospijeva 31.01.2018. godine, a posljednja 31.01.2026. godine. U skladu sa zaključenim Aneksom, Kanton Sarajevo će vršiti refundaciju plaćenih obaveza po kreditu.

Ukupne dugoročne obaveze po pomenutom kreditu iznose 2.765.315 KM.

Društvo ne vrši kursiranje obaveza po pomenutim ino kreditima odobrenim u stranim valutama.

22. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza	773.993	767.639
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	30.801	430
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze	804.794	768.069

Navedeni iznos kratkoročnih finansijskih obaveza se odnosi na kratkoročni dio dugoročnih obaveza po Ugovorima pomenutim u Napomeni br.21.

23. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	73.887	58.044
Dobavljači u zemlji	2.950.157	3.354.111
Ukupno obaveze iz poslovanja:	3.024.044	3.412.155

24. Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Obaveze za neto plaće i naknade plaća	690.975	682.368
Obaveze za porez i posebne dažbine na plaće i naknade plaća	66.241	64.426
Obaveze za doprinose u vezi plaća i naknada plaća	668.076	660.477
Obaveze za ostala neto primanja i naknade	14.182	-
Obaveze za porez i posebne dažbine na ostala primanja zaposlenih	85	882
Obaveze za doprinose u vezi ostalih primanja zaposlenih	469	4.864
Ukupno obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih:	1.440.028	1.413.017

Obaveze po osnovu plaća, naknada plaća i ostalih primanja zaposlenih na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 1.440.028 KM (na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 1.413.017 KM) se odnose na obaveze evidentirane za mjesec decembar 2019. godine, plaćene u januaru 2020. godine.

25. Druge obaveze

Druge obaveze	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	89.425	101.122
Obaveze za naknade članovima odbora, komisija i sl.	3.642	3.513
Obaveze za porez i posebne dažbine na naknade	441	426
Obaveze za doprinose u vezi naknada članovima odbora, komisija i sl.	422	407
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	19.365	3.507
Obaveze za porez i posebne dažbine na naknade fizičkim licima	1.935	347
Obaveze za doprinose u vezi naknada fizičkim licima	143	309
Ostale obaveze	448.617	437.999
Ukupno druge obaveze:	563.990	547.630

26. Obaveze za PDV

Porez na dodatu vrijednost na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 664.432 KM (na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 590.564 KM) u potpunosti se odnosi na obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog poreza na dodatu vrijednost za mjesec decembar 2019. godine.

27. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Obaveze za ostala doprinose i članarine koje terete troškove	15.501	15.260
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	956.231	80.841
Ukupno obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine:	971.732	96.101

Ukupno obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine na 31. decembar 2019. godine u iznosu od 971.732 KM (na 31. decembar 2018. godine u iznosu od 96.101 KM) najvećim dijelom se odnose na obaveze po osnovu sudskih taksi u iznosu od 955.304 KM (veza napomena broj 10.)

28. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska ograničenja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Unaprijed obračunati rashodi perioda	7.210	-
Obračunati prihodi narednog perioda	64.352	53.009
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	487.660	379.007
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	559.222	432.016

Ukupno pasivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 559.222 KM (na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 432.016 KM) najvećim dijelom se odnose na obaveze za pripadajući dio prihoda od usluga za koje je Društvo u obavezi da izvrši transfer Kantonu Sarajevo.

29. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Obaveze za ostala sredstva	10.885.568	10.777.693
Obaveze za vrijednosne papire van prometa	46.990	5.809
Obaveze za primljene avale i garancije	602.798	291.698
Obaveze za date avale, garancije i druga jemstva	568.428	604.062
Ostala vanbilansna pasiva	14.187.313	14.187.213
Ukupno vanbilansna evidencija:	26.291.097	25.866.475

30. Upravljanje finansijskim rizicima

Upravljanja finansijskim rizicima

Zbog specifičnosti poslovanja, veličine sistema i nedostatka sredstava za uvođenje potpune informatizacije, upravljanje finansijskim rizicima se prati na nivou Društva. Praćenje finansijskih rizika povezanih sa poslovanjem Društva i upravljanje istim odvija se putem internih izvještaja po osnovu kojih se vrši identifikacija rizika, utvrđuje stupanj i veličina rizika. Iako se svi rizici ne mogu u potpunosti eliminirati, većina se može unaprijed predvidjeti i minimizirati.

Izloženost cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i riziku kapitala

Imajući u vidu da se nabavke vrše po cijenama ugovornim za duži vremenski period, da rokovi naplate u većini slučajeva ne prelaze rokove plaćanja moglo bi se zaključiti da Društvo nije u većoj mjeri izloženo cjenovnom riziku. Međutim, imajući u vidu specifičnost poslovanja, nemogućnost naplate usluga po stvarnom trošku iz razloga obaveze primjene jedinstvenog cjenovnika utvrđenog izvan Društva upravljanje cjenovnim rizikom je ograničeno.

Izloženost kreditnom riziku minimalna je u dijelu međusobnih odnosa sa dobavljačima, veće avansne uplate obezbjeđuju se bankovnim garancijama. Kreditni rizik u najvećem dijelu odnosi se na potraživanja od kupaca. Društvo nastoji djelimično osigurati avansnom naplatom, međutim evidentno je postojanje spornih potraživanja koja se, u krajnjem slučaju, pokušavaju naplatiti pokretanjem sudskih sporova. Iz navedenog slijedi nemogućnost izmirivanja obaveza u ugovornim rokovima i prisutnost rizika likvidnosti.

31. Poreski rizici

Bosna i Hercegovina trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je u 2019. godine imalo sveobuhvatnu kontrolu od strane UIO. Kontrolom nisu utvrđene dodatne obaveze.

32. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

33. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2019. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na finansijske izvještaje i izmjene istih. A događaji koji su značajni da budu objelodanjeni su širenje Coronavirusa (COVID-19), koje će vjerovatno utjecati na poslovanje Društva u narednom periodu. Još

nije moguće procijeniti utjecaj širenja Korona virusa i njegove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Društva u 2020. godini.

Osim gore navedenog do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtjevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtjeva prema odredbama IAS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

34. Potencijalne obaveze

Procijenjena vrijednost sudskih sporova, na dan 31. decembra 2019. godine, u kojima se Društvo javlja kao tužena strana je 848.683 KM. Na dan 31. decembra 2019. godine Društvo je izvršilo rezervisanje na ime istih u iznosu od 12.046 KM.

Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima.

35. Odobrenje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su odobreni i potpisani od strane Nadzornog odbora Društva, 26.02.2020. godine.

Društvo je na dan 04. juni 2020. godine izvršilo korekciju finansijskih izvještaja za 2019. godinu, zbog usaglašavanje podatka o vanbilansnoj evidenciji iskazanim na bilansu stanja sa podacima u računovodstvenoj evidenciji Društva.

Ovlašteno lice
CERTIFICIRANI RAČUNOVODA
Maša Muratović
Licenca br.: CR-6016/5

Odgovorno lice